

Petra JANOŠŤÁKOVÁ, *Pojetí městské vlády v díle Politia historica Daniela Adama z Veleslavína*, České Budějovice 2011 (= diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 288 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Soudobé práce, které by se teoreticky zabývaly povahou a charakterem vlády v raně novověkých českých městech, dosud unikají soustavnějšímu výzkumu. Na některé z nich upozornili Jaroslav Miller věnující pozornost městům ve středovýchodní Evropě či městské historiografii raného novověku a Mirjam Bohatcová, jež editovala předmluvy k tiskům vydaným Jiřím Melantrichem z Aventýna a Danielem Adamem z Veleslavína. Právě tento pražský tiskař vydal roku 1584 obsáhlý, více než sedmisetstránkový tisk s názvem *Politia historica*, který byl překladem spisu německého humanisty a právníka Georga Lauterbecka nazvaného *Regentenbuch*, poprvé vydaného roku 1556. Veleslavínova *Politia* je rozdělena do pěti knih, z nichž čtvrtá se na přibližně 140 stranách věnovala městské vládě a správě městských obcí. Právě tato část se stala předmětem ediční pozornosti Petry Janošťákové. Hlavním úkolem její kvalifikační práce bylo připravit edici této části a zpřístupnit ji tak historickému výzkumu. Poté se měla věnovat rozboru a interpretaci editovaných pasáží.

Edice tvořící podstatnou část předkládané diplomové práce (s. 64-288) je zpracována velmi pečlivě. Editovanému textu předchází ediční poznámka, v níž diplomantka představila ediční zásady, které využila při zpřístupnění zmiňované části tisku. Samotný editovaný text obsahuje všechny náležitosti originálu včetně marginálních poznámek a regestů, zachovává rovněž původní paginaci. Nezbytnou náležitostí jsou poznámky pod čarou, jmenný a místní rejstřík i slovník archaismů a latinismů. Je zřejmé, že Petra Janošťáková strávila nad edičním zpřístupněním čtvrté kapitoly Veleslavínova tisku ohromné množství práce, při níž se musela vypořádat s mnoha nástrahami, který před ní studovaný tisk postavil. Její práci na tomto poli považují za velmi zdařilou a přínosnou.

Edici předchází tři kapitoly tvořící jakýsi úvod k editovanému tisku. V první, kompilativně pojaté kapitole se diplomantka, vybavená dobrou znalostí dostupné literatury, věnovala osobě Daniela Adama z Veleslavína a jeho vydavatelské činnosti. Druhá kapitola je věnována vzájemnému srovnání Veleslavínova tisku *Politia historica* a jeho vzoru, Lauterberbeckova *Regentenbuchu*, neboť Veleslavín svůj tisk obohatil několika částmi, které originální předloha neobsahovala. Diplomantka se přitom zejména o podrobnou studii Matěje Novotného. Poté, co stručně představila členění Veleslavínova díla na knihy a předmluvy, se věnovala jeho

vnějšímu popisu; měla přitom k dispozici exemplář, který původně patřil do majetku česko-krumlovského měšťana Abrahama Albína z Helfenburku, vnuka známého rožmberského kancléře Václava Albína z Helfenburku. Již tento spíše náhodný detail vypovídá o recepci díla, které se brzy po prvním dočkalo druhého vydání, které spatřilo světlo světa roku 1606. Sledovat blíže recepci *Politie* ale neumožňují dosavadní zpracování měšťanských knihoven, ztěžuje ho i množství míst, na nichž jsou uloženy dodnes dochované exempláře.

Obsáhlá třetí kapitola předkládané diplomové práce byla zaměřena na představení obsahu editované čtvrté knihy, již Veleslavín rozdělil do 21 kapitol. Petra Janošťáková zrekapitulovala jejich obsah, který se na několika místech pokusila komparovat se „sociální realitou“, tedy s povahou vlády v raně novověkých městech v té podobě, jak ji představují její dosavadní výzkumy.

V interpretaci Veleslavínova tisku by jistě bylo možné pokračovat; jednou z možných cest je např. výzkum recepce tisků, s nimiž Lauterbeck či Veleslavín pracovali jako s autoritami a o něž opírali své názory. V případě, že bychom znali další práce o povaze městské vlády, by s nimi bylo možné názory obsažené v tisku *Politia historica* komparovat. Přesto se domnívám, že Petra Janošťáková odvedla ve své diplomové práci velký kus práce. Její diplomovou práci rád doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněn **v ý b o r n ě**.

Jindřichův Hradec, 24. srpen 2011

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.